

Lakiosasto

8.12.1997

Työeläkelaitoksille

TASA-ARVON TOTEUTTAMISTA VAPAAEHTOISISSA LISÄETUJÄRJESTELYISSÄ TARKOITTAVAT LAINMUUTOKSET ON VAHVISTETTU

Eläketurvakeskus on yleiskirjeessä A 32/97 kertonut pääkohdat hallituksen esityksestä, jonka tarkoituksena on toteuttaa tasa-arvo vapaaehtoisissa lisäetujärjestelyissä (HE 174/1997 vp).

Esitykseen sisältyvät lait, laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 25 §:n 4 momentin kumoamisesta (1037/1997) sekä laki vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta (1038/1997) ovat oheisena.

Eduskuntakäsittelyssä vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisessa annetun lain 8 §:n 2 momenttia täsmennettiin hallituksen esittämästä. Vahvistetun lain mukaan sellaisen alemman eläkeiän piirissä olevan henkilön, joka ei kuulu lain 3 §:ssä tarkoitettuun valintaryhmään, eläkeiäksi tulee kustannusneutraali eläkeikä, jollei henkilö ole ilmoittanut valinnastaan säädetyssä ajassa.

Voimaantulo

Lait tulivat voimaan 1.12.1997. Vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamista koskevan lain 9 §:ää sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vuodelta 1998 määrättäviin vakuutusmaksuihin.

Ruotsinkieliset lait

Ruotsinkielisiä lakitekstejä voi tilata Oy Edita Ab:sta, puhelin (09) 5660 566.

Soveltamisohjeet

Lainmuutoksen soveltamista koskevat ohjeet annetaan lähiaikoina.

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Tapio Karsikas

N:o 1037

Laki

naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 25 §:n 4 momentin kumoamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8 päivänä elokuuta 1986 annetun lain (609/1986) 25 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 406/1988.

2 §
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1997.

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki

vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Työnantajan työntekijöilleen järjestämät lakisääteistä eläketurvaa täydentävät eläkejärjestelyt eivät saa olla ristiriidassa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 8 §:n 2 momentin 2 kohdan kanssa. Sanottujen eläkejärjestelyjen vapaaehtoiset lisäetudet on muutettava tasa-arvoiseksi tässä laissa säädetyllä tavalla.

2 §

Lisäeläkejärjestelyn tasa-arvoistamisesta voidaan sopia eläkejärjestelykohtaisesti. Jollei muuta sovita, menetellään jäljempänä 3—6 §:ssä määrätyllä tavalla.

3 §

Eläkejärjestelyn erilaisia sääntöjä tai määräyksiä on muutettava niin, että työntekijä voi valita eläkejärjestelyn aikaisemman alemman tai korkeamman eläkeiän 1 päivästä tammikuuta 1994 lukien. Edellytyksenä valintaoikeuden saamiselle on, jollei muuta sovita, että työntekijä on yhdenjaksoisesti kuulunut tai eläkejärjestelyyn kuulumista koskevien sääntöjen tai määräysten mukaisen edellytysten täyttymisen jälkeen tulee kuulumaan eläkejärjestelyn piiriin tammikuun 1994 alusta marraskuun 1997 loppuun ja että hänellä oli 30 päivänä marraskuuta 1997 eläkejärjestelyn mukaiseen alempaan eläkeikään:

- 1) enintään kymmenen vuotta; tai
- 2) yli kymmenen vuotta mutta enintään 15 vuotta ja työntekijä oli marraskuun 1997 loppuun mennessä kuulunut eläkejärjestelyn piiriin yhdenjaksoisesti vähintään seitsemän vuotta; tai
- 3) yli 15 vuotta ja työntekijä oli marraskuun 1997 loppuun mennessä kuulunut eläkejärjestelyn piiriin yhdenjaksoisesti vähintään kymmenen vuotta.

4 §

Jos työntekijä, jolla lain voimaan tullessa eläkejärjestelyn sääntöjen tai määräysten mukaan on korkeampi eläkeikä, valitsee lisäeläkejärjestelyn alemman eläkeiän, hänen lisäeläkettään tai muuta etuuttaan laskettaessa ei oteta huomioon hänen palvelusaikansa ennen 1 päivää tammikuuta 1994. Mitä edellisessä virkkeessä säädetään, koskee myös tällaisen työntekijän jälkeen myönnettävää perhe-eläkettä.

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, työntekijällä on kuitenkin oikeus saada vähintään sen suuruinen vanhuuseläke, jonka hän olisi saanut ennen tasa-arvoistamista sovellettujen sääntöjen tai määräysten mukaan varhennettuna vanhuuseläkkeenä, mikäli lisäeläkejärjestelyyn sisältyy varhennettu vanhuuseläke.

5 §

Jollei muuta sovita, työntekijöiden, jotka eivät täytä edellä 3 §:ssä tarkoitettuja valintaoikeuden saamisen edellytyksiä, eläketurvaa tasa-arvoistaminen toteutetaan niin, että järjestelystä tämän ryhmän osalta aiheutuvat kokonaiskustannukset eivät muutu.

Tasa-arvoistaminen voidaan toteuttaa siten, että työntekijällä on oikeus valita eläkejärjestelyn korkeampi eläkeikä tai sellainen alempi eläkeikä, joka on määrätty edellä 1 momentissa säädetyllä tavalla. Jos työntekijä, jolla on eläkejärjestelyn korkeampi eläkeikä, valitsee edellisessä virkkeessä tarkoitettua alemman eläkeiän, hänen työsuhteeseensa liittyvää palvelusaikaa ennen 1 päivää tammikuuta 1994 voidaan jättää ottamatta huomioon hänen lisäeläkettään tai muuta etuuttaan laskettaessa. Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös tällaisen työntekijän jälkeen myönnettävää perhe-eläkettä. Työntekijään, jonka palvelusaikaa ennen 1 päivää tammikuuta 1994 jätetään ot-

tamatta huomioon, sovelletaan lisäksi, mitä 4 §:n 2 momentissa säädetään.

6 §

Jos työntekijä on valinnut eläkejärjestelyn toista sukupuolta koskevan eläkeiän tai edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkeiän, ja hänen työsuhteensa eläkejärjestelyn työntekijään päättyy ennen valintailmoituksessa olevan vanhuuseläkeiän täyttymistä, hän menettää oikeuden jäädä 8 §:ssä tarkoitettuun valintailmoituksessa mainitulle vanhuuseläkkeelle.

7 §

Niille työntekijöille, jotka eivät täytä 3 §:ssä tarkoitettuja valintaoikeuden saamisen edellytyksiä ja joilla ei ole 5 §:n 2 momentin mukaista valintaoikeutta sekä joiden eläketurva on 1 päivän tammikuuta 1994 ja eläkejärjestelyn sääntöjen tai määräysten tasa-arvoiseksi muuttamisen välisenä aikana ollut 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla epäedullisempi kuin toista sukupuolta olevan työntekijän, on myönnettävä samat etuudet kuin tälle. Sama koskee myös niitä työntekijöitä, joiden etuuksien tasa-arvoistamisesta sovietaan 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä, jolla olisi oikeus 1 momentissa tarkoitettuihin etuuksiin, on oikeus eläkejärjestelyn hoitajalle kirjallisesti tekemälään ilmoituksella kieltäytyä niistä.

8 §

Eläkejärjestelyn hoitajan tulee viipymättä lain voimaantulon jälkeen tiedottaa eläkejärjestelyn piiriin kuuluville työntekijöille 3 §:n tai 5 §:n 2 momentin mukaisen valintaoikeuden sisällöstä ja antaa selvitykset muista valintaan vaikuttavista seikoista. Lisäksi eläkejärjestelyn hoitajan on annettava työntekijälle hänen pyynnöstään henkilökohtainen laskelma hänen eläkkeensä määrästä eri vaihtoehdoissa.

Työntekijän on kirjallisesti viimeistään

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

yhdeksän kuukauden kuluttua lain voimaantulosta ilmoitettava eläkejärjestelyn hoitajalle valinnastaan. Jollei ilmoitusta ole sanotussa ajassa tehty eläkejärjestelyn hoitajalle, työntekijän katsotaan valinneen ennen lainmuutosta olleen eläkejärjestelyn mukaisen eläkeikänsä. Jos kuitenkin työntekijä, jolla on lain voimaan tullessa eläkejärjestelyn sääntöjen tai määräysten mukaan alempi eläkeikä ja jolla on 5 §:n 2 momentin mukainen valintaoikeus, ei ole sanotussa ajassa ilmoittanut valinnastaan, hänen katsotaan valinneen 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua alemman eläkeiän.

9 §

Työntekijöiden maksamien vakuutusmaksujen on oltava sukupuolesta riippumattomat. Sen sijaan työntekijän lisäeläkejärjestelyihin suorittamissa vakuutusmaksuissa voidaan ottaa huomioon sukupuolesta riippuvat vakuutusmatemaattiset tekijät.

10 §

Päätös vakuutuskassalain (1164/1992) mukaisen eläkekassan sääntöjen muuttamisesta tehdään lain 52 §:stä poiketen yksinkertaisella äänen enemmistöllä.

Eläkesäätiön ja eläkekassan sääntöjen muuttamista koskeva hakemus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, jotta muutettuja sääntöjä voidaan soveltaa jo 1 päivästä joulukuuta 1997 alkaen.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

11 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1997. Lain vakuutusmaksuja koskevaa 9 §:ää sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vuodelta 1998 määrättäviin vakuutusmaksuihin.

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkkäre*